

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus, timentes autem
dominum glorificat. Qui iurat proximo suo, & non decipit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Ad nihilum deductus est in conspectu eius malignus, timentis autem dominum glorificat.

Qui iurat proximo suo, & non decipit.

*Distingue dū
inter psonas
& uitia.*

Dixisset ad nihilum deductus est, summus sacerdos, rex, Propheta, princeps, seniores, Scribæ, Pharisei, Episcopi, & quicquid est magni nominis in conspectu eius, nisi distinguendum esset inter personas & uitia, inter potestatem & abusum potestatis. Nomina enim potestatum metuenda sunt, sed uitia eorum contemnenda, nec propter potestatem uitia dissimulanda aut probanda, nec propter uitia potestas offendenda aut contemnenda, cum potestas nulla sit, nisi ex deo, nec sit hominum, sed dei, Ro. xiiij. Vitia uero non sunt dei, sed hominum. Prudentia itaque hic opus est simul & magno animo, ne potestas terreat uitia contemnētem, nec uitia subuertant, potestatem stulta humilitate suspiciētem. Est ergo sensus: Et si delatores, malefactores, & blasphematores sint magni, & iniquitas egrediatur de maioribus Babylonis, qui uidentur regere populum, non eorum magnitudine terretur, despicit eos ut malignos, & fiducialiter agit, defendens proximos suos, licet reuereatur ut magnos, humiliter cedens eorum potestati.

Nota bene.

Hunc uersum si seruassent, Christiani in Romanos proceres, minus malorum hodie haberet Ecclesia.

Hebraeus elegantius hoc loco dicit: Contemptus est in oculis eius contemptor, scilicet ingenium magnatum & superbiorum indicans, qui fiducia potestatis & larua personæ inflati, ab omnibus uolunt metui, ipse uero omnes contemnere, omnia sibi licere, alijs citra eorum consilium nihil licere, sicut Romæ de Germanis dicunt Idola nostra, Quantos stabularios habemus Romani. Et iterum, Tode scola bestia. Sic enim sanctissimi pastores ouium Christi, nos paescunt, pro Pallijs & tota substantia nostra, quam rapiunt robullissimi latrones. Nonne & ipsi sunt magnifici & securi dei, hominum & omnium contemptores? At quis hos rursum contemnit? num adultores? qui id etiam habent negotij, ut potestatem laesam asserant, ubi uitia tantum arguuntur, quo potestatem, æternæ salutis ministeriū, faciant iniquitatis cœdiumque patronum & perditionis officinam.

Contra, Timentes autem dominum glorificat, pulchra Antithesis, illi sunt contemptores dei, hi timentes dei, illos contemnit, hos glorificat. An non mouetur persona paupertatis, paucitatis, humilitatis, ruditatis, ignobilitatis, oppressionis eorum? Non, sed sicut Moses Heb. xj. Reliquit Aegyptum non ueritus animositatem regis, magis eligens affligi cum populo dei, quam temporalis peccati habere iucunditatem, maiores diuitias exultans thesauro Aegyptiorum impropriū Christi, sicut Achimelech, nihil ueritus Saulem & principes eius, cum fiducia pro paupere Dauid locutus est, j. Reg. xxij.

Emphasis autem insignis est, quod permutato affectu gloriam paruis & contemptis, contemptum magnis & gloriosis tribuit, magnos & qui paruorum sunt contemptores, non solum non honorat in malicijs eorum, sed etiam contemnit, paruos & ab illis contemptos, non solum respicit in bonitatibus eorum, sed etiam glorificat, cum longe secus agat mundanus affectus, ubi uitia magnorum, uel pro uirtutibus predicantur, uel omnia mitius interpretantur, contra paruos

tra partium virtutes uel pro criminibus accusantur, uel omnia in peiorem partem interpretantur, sicut erudite fingit fabella uulpis & leonis, item lupi & ouis, itaq; audacis spiritus animosum opus est, honoratos contemnere & contemptos honorare, Sic, Reg. iij, Eliseus ad Ioram regē Israel, intrepidus dixit: Quid mihi & tibi est? uiuit dominus in cuius conspectu sto, quia nisi uultum Iosaphat regis Iuda uererer, non attendissem te, nec respexissem.

Audacis spiritus officium.

Qui iurat proximo suo.

Hieronymus: Iurat ut se affligat, & non mutat. Potest quidem hebraicum uerbum, cum sit æqui uocum ad afflictionem & amicum, pro afflictione transferri, sed nostræ translationis sensus magis placet, cum de operibus erga proximum in totum agat, excepto uersu secundo, qui deo operibus, erga seipsum purificandum satis egit. Commune autem hominum uitium tangit, de quo omnes queruntur, scilicet infidelitatem, quod uenit ex radice illa, qua quislibet querit quæ sua sunt, maxime in commercijs & negotijs, sine quibus uita hæc non agitur, ut enim affectus sui comodi est intimus, quæ nemo satis in seipso agnoscit, cum sit astutissimus & dolosissimus, ita arduum & rarum est seruare & non mutare, quod promissum iuratumq; fuerit. Q. si qui etiam seruant, tamen corde non satis prompto seruant, præsertim aridente quopiam quod interim acciderit, uel lucro, uel occasione maioris comodi, quod poenitentiam promissi simul commoueat. Sed esto & hic superet (quantum sine gratia dei natura id non faciat) tamen etiam præsertim gratia pauci superant, si inimico uel iurent coacti, uel interim inimico facto seruare iuramentum debeant. Itaq; nullus filius Adam hoc præceptum implet, & filius dei uix implet, uel potius incipit implere, ideo nullus illorum habitat in tabernaculo dei, cum hic etiam uix habitet, & ut Petrus ait, iustus uix saluabitur.

Infidelitas comunc uitium.

Proinde quisq; sibi caueat ab insulis, immo impijs & hæreticis Decretalibus, tit. de uotis & uoti redemptione, ubi Romanus pontifex, uel potius scriba eius aliquis indoctissimus audeat statuere, in manu sua esse, dispensare, & mutare uota & iuramenta, seu (ut quidam mitius loquuntur) declarare quæ sint & non sint uota, dicens contra expressum textum Deut. xxij, eum uoti transgressi reum non esse, qui mandato Romani pontificis implere distulerit: Non pastor, sed perditor ouium Christi, adducens in operculum impietatis suæ, seu fundamentum sententiæ suæ, q. Exo. xij, & xxxij, scriptum sit a lini primogenitum mactandum seu redimendum oue, non contentus, q. ea scriptura nihil de iuramento aut uoto sonet, deinde quæ mutatio non hominum arbitrio, sed dei mandato statuta sit, sic deprauatis uerbis dei in suam tyrannidem stabilendam, uerum etiam magnum crepante bucca, se os obstruxisse loquentium iniqua, cum fiducia gloriatur, ostendens se in hoc quasi sit deus in templo dei, idem potens, quod deum potuisse legit, immo soluere audens, quæ deus præcepit. Si uero declaratio tantum queritur, non potestas, sed scientia hic locum habet, quæ discernat, sit uotum nec ne, ideo melius declarabit pius aliquis & eruditus uir, q. omnipotens & omnium uolens sedes Apostolica, plerumq; inerudita & in sacris literis imperita.

Dispensare uota uel declarare.

Cum itaq; hoc loco Propheta exigat iuramenta hominibus prestita, ut nec necessaria ad salutem, multo magis nemo soluet uota seu iuramenta deo oblata. Vnde Iosue. vj, filij Israel, etiam si decepti Gabaonitis iurauerint, & postea recognita poenituerint, tamen seruauerunt iuramentum. Contra rex Zedechias a

Iuramenta seu uanda.

